Dvoračka a Stumpovka – 1953

Dvoračka a Stumpovka – 2006

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

1. Dvoračka a Stumpovka

Dvorská Bouda neboli Dvoračka, nejvýše položené stavení Rokytenských Dvorských Bud, shlíží z nadmořské výšky 1 229 m n. m. na mnoho hektarů pastvin a luk. V 19. století zde hospodařilo 20 budařů a také Dvoračka původně sloužila k chovu dobytka. Po požáru v roce 1893 ji koupil hrabě Harrach a postavil zde hostinec. Poté stavení koupila rodina Půhonných a provozovala zde vyhlášený horský hotel. Mlékem je zásobovala sousední bouda – Stumpovka. Stumpovi se starali o čtyři hektary krásných luk, které pravidelně sušili na seno a hnojili. Na zimu museli nasušit 400 metráků sena, proto hospodařili také na těžko přístupných 16 hektarech luk na Kotli, které sekali přibližně jednou za tři roky. Dvoračky jsou ukázkou způsobu hospodaření, kdy se louky dělily na pastviny a seniště. Seč smilkových luk probíhala jednou za 2 až 3 roky v červenci až srpnu, výjimečně i v říjnu. Podmínkou byl též zákaz seče u země. Seno se skládalo do stohů a na podzim (i ve sněhu) se snášelo na zádech do nižších oblastí (muži 80 kg a ženy 50 kg). Po druhé světové válce ztratily tyto louky své hospodáře.

Cílem projektu LIFE CORCONTICA je navrátit na krkonošské louky pravidelnou péči a obnovit postupně jejich dřívější druhovou rozmanitost a krajinářskou hodnotu.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Dvoračky – 1960

Dvoračky – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

2. Dvoračky

Jiří Havel, 2003: „Ještě naše generace si pamatuje například louky u Dvoraček bohatě zdobené sasankou narcisokvětou, jestřábníkem rudokvětým, prhou arnikou, zvonky, silenkou.“ V minulosti pravidelně obhospodařované louky desítky let ponechané ladem postupně mění podobu a zarůstají. Některé pastviny pro dobytek byly v 60. letech dokonce zalesněny. Dvoračky jsou typické propojením přirozeného a druhotného lučního bezlesí. Luční bezlesí najdeme tam, kde přírodní podmínky nedovolí lesu růst (přirozené bezlesí) nebo tam, kde člověk les vykácel a na vzniklé pasece začal hospodařit (druhotné bezlesí). Na místech jako jsou Dvoračky, ve výšce 1 200 m n. m., došlo k propojení obou typů bezlesí a promíchání rostlin z hor a podhůří. V České republice podobná místa najdeme jen výjimečně a péče o ně je tedy velmi důležitá. Projekt LIFE CORCONTICA má za cíl navrátit na nejcennější krkonošské horské louky tradiční hospodaření, tolik typické pro tuto krajinu, zachovat je a obnovit jejich dřívější pestrost.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Davidovy Boudy – 1924

Davidovy Boudy – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

3. Davidovy Boudy

Koncem 18. století nechal krkonošský rodák David Kraus vybudovat nad obcí Špindlerův Mlýn při cestě k hřebenové Petrově boudě skupinu bud. Tyto byly stejně jako rozsáhlá luční enkláva po něm pojmenovány a jméno Davidsbauden bylo brzy ve zdejším horském dialektu zkomoleno na Davdebauden a začalo se psát jako Daftebauden, česky Daftovy Boudy. Velké seniště, luční enkláva kosená na seno - se v druhé polovině 19. století rozdělilo na tři části. Dolní louku tvořily právě Davidovy Boudy se známou, ale dnes již neexistující boudou Davidovkou. Zchátralou ji koupil její současný majitel, zboural a na původních základech vystavěl dnešní moderní budovu s apartmány.

Také u Davidových Bud se od roku 2013 v rámci projektu LIFE CORCONTICA hospodaří, byť na loukách sotva třetinové původní rozlohy. Při obhospodařování větších ploch luk je velmi důležité ponechat některé části bez seče či pastvy po celou letní sezonu. I přesto, že tato místa vypadají pro kolemjdoucí či obyvatele bud v průběhu sezony nevzhledně, neposečené části luk poskytují útočiště a potravu motýlům, broukům a ostatní hmyzí drobotině. Neposečený pás je vhodné každý rok umístit na jinou část louky, ten loňský je pak potřeba posekat a odklidit.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Dvorské Boudy v Sedmidolí a Medvědí bouda – 1920

Dvorské Boudy v Sedmidolí a Medvědí bouda – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

4. Dvorské Boudy v Sedmidolí a Medvědí bouda

V Sedmidolí, na hranici s vrchlabským panstvím ve výšce 1 000 m n. m., nechal hrabě Harrach v roce 1750 vybudovat skupinu Dvorských bud, jako sesterské stejnojmenným boudám na Dvoračkách. Boudy byly od jejich vzniku určeny k hospodaření a chovu hovězího dobytka v této části Harrachova panství. Pojmenování luční enklávě dala Medvědí bouda, která své současné jméno získala až po 2. světové válce podle blízké Medvědí strouhy, kde se podle starých map medvědi koupali. Aby hospodáři mohli louky sekat a nezničili si přitom své drahé kosy, museli z luk vybírat kameny. Z nich stavěli zídky, které sloužily jako hranice pozemků nebo trvalé ohrazení pro dobytek. Zídky nebo jejich zbytky se na některých enklávách dochovaly dodnes. Většinou už je moc není vidět, jsou rozpadlé nebo zarostlé travami, mechy či stromy. Sběr kamení z luk a obnova zídek umožní příchozím hospodářům louky sekat, ale připraví také domov ještěrkám, spoustě hmyzích obyvatel a některým druhům rostlin.

Cílem projektu LIFE CORCONTICA je navrátit na krkonošské louky pravidelnou péči a obnovit postupně jejich dřívější druhovou rozmanitost a krajinářskou hodnotu.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

MEDVĚDÍ BOUDA – 1946

MEDVĚDÍ BOUDA – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

5. Medvědí bouda

Medvědí boudu v polovině 17. století postavil údajně uprchlý horník z Rakouska. Od roku 1764 patřila rodině Hollmannů, která se zde živila chovem dobytka a prodejem másla a sýrů. Pěstovali také brambory, které byly takto vysoko na horách (1 000 m n. m.) často sklízeny až pod prvním sněhem. V červnu 1945 byla rodina nuceně vysídlena a bouda i okolní horské louky ztratily na dlouhá léta hospodáře. S nimi zmizely také krávy, které se zde běžně pásly. Louky oděné vzácnou květenou začaly převlékat šat do jednotvárných porostů nenáročných či plevelných rostlin a pomalu je začal pohlcovat les. Současná péče se proto kromě návratu pastvy a seče zaměřuje na výřez náletových dřevin a z enklávy jsou šetrně odstraňovány smrky. Místy stále rostoucí vzácné rostliny tak znovu získají prostor k životu a louky svou dřívější hodnotu. Péči o krkonošské louky podporuje v letech 2012–2018 projekt LIFE CORCONTICA, jehož cílem je návrat tradičních způsobů hospodaření na krkonošské louky.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Boudy ve Slezském sedle – 1942

Boudy ve Slezském sedle – 2007

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

6. Boudy ve Slezském sedle

Luční enklávy ve Slezském sedle potřebují návrat hospodaření. Jejich druhová skladba je značně zchudlá a na mnoha místech převládá jednotvárný porost nenáročné trávy smilky tuhé. Jinde převzaly nadvládu průbojné druhy jako třezalka, třtina, metlička, borůvka, často také plevelné kopřivy a šťovík. Tyto druhy naznačují, že se na louky postupně navrací les, který zde původně rostl a dodnes louky a pastviny obklopuje. V rámci projektu LIFE CORCONTICA se od roku 2014 na zdejší louky znovu navrací pravidelné hospodaření. Nezbytným opatřením jsou výřezy náletových dřevin, především smrků, jež mění spodní partie louky v les. To je úkol pro speciální tým pracovníků, kteří likvidují dřeviny na pozemcích se souhlasem jejich vlastníků. Na krkonošské louky se tak postupně navrací tradiční hospodaření, které dalo lučním enklávám jejich typickou tvář a napomáhá obnově jejich dřívější pestrosti.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

ERLEBACHOVA BOUDA – 1960

ERLEBACHOVA BOUDA – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

7. Erlebachova bouda

Stará Erlebachova bouda byla při obchodní cestě ze Špindlerova Mlýna do Slezska nejstarším a nejmenším stavením. Založil ji roku 1784 Ignác Hollmann a jméno dostala podle rodiny Erlebachů, do jejichž vlastnictví přešla roku 1885. V tradici skvělého pohostinství pokračoval adoptivní František Kukačka-Erlebach. Stal se posledním majitelem, který zde hospodařil až do roku 1968. Ještě dnes některé z pozemků na enklávě Erlebachovy boudy vlastní bratři Kukačkové, kteří je pronajímají novým hospodářům.

Od léta 2014 se v rámci projektu LIFE CORCONTICA na části luk opět pase několik kusů hovězího dobytka, ovce a koně. Zvířata spásají rostliny a svými kopyty lehce naruší povrch půdy, kde pak mohou znovu vyrůst slabší či vzácnější druhy rostlin. Zvířata také nedovolí růst mladým stromkům a keříkům, spasou plevelné a nepůvodní rostliny, jako je šťovík alpský. Každému zvířeti chutná na pastvině něco jiného. Krávy spásají vše, žádný z plevelů jim neunikne, ale vzhledem k jejich váze je můžeme pustit jen na některé lokality. Ovce a kozy jsou vybíravé, ale rády okusují i keříčky a dostanou se i tam, kam technika nemůže či kde není vhodná. Proto je pro květnaté louky nejvhodnější pastva smíšených stád a střídání pastvy se sečí.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

ŠPINDLEROVA BOUDA – 1936

ŠPINDLEROVA BOUDA – 2013

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

8. Špindlerova bouda

V roce 1824 postavil rychtář Franz Spindler při staré obchodní cestě z Bedřichova boudu. Stala se posledním útočištěm budařů, putujících s mléčnými výrobky do Slezska. Po dvou požárech, kdy uhořela neteř majitele a hospodářství přišlo o většinu dobytka, byla bouda v roce 1855 znovu postavena celá z kamene. Atraktivitu boudy pro turisty zvýšilo postavení silnice na hřebeny v roce 1914, čímž se bouda stala pohodlně dostupnou. S odchodem původních obyvatel po druhé světové válce se na loukách přestalo pravidelně a dobře hospodařit.

Nyní je potřeba o louky znovu začít pečovat, neboť je postupně pohlcuje okolní les. Dnes už značně zchudlé louky pomalu zarůstají lesními druhy bylin a trav a v podobě jednotlivých smrků se vrací les. V rámci projektu se ve Špindlerovském sedle hospodaří od roku 2014 a cílem je péče o celou luční enklávu. Projekt LIFE CORCONTICA má za cíl navrátit na nejcennější krkonošské horské louky tradiční hospodaření, tolik typické pro tuto krajinu a obnovit jejich dřívější pestrost.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Brádlerovy Boudy – 1935

Brádlerovy Boudy – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

9. Brádlerovy Boudy

Historie Brádlerových Bud sahá až k třicetileté válce – roku 1637 – a prvotní stavba tak patří mezi vůbec nejstarší krkonošské boudy. Sloužila jako útočiště těžařům dřeva, později rodinám, které začaly na loukách hospodařit. Budaři se věnovali hlavně chovu dobytka a obchodu s máslem a sýrem, které dvakrát týdně nosili do Harrachova. Hory ožily obvykle v červnu, kdy se celé rodiny stěhovaly s dobytkem do letních bud. Básník Vítězslav Hálek roku 1874 popisuje: „Umění, jakým krkonošští obyvatelé trávu tenkou jak jemný turecký tabák sekají, jest obdivuhodné.“ Když se koncem 19. století začali objevovat v hojnější míře turisté, budaři se přizpůsobili novým možnostem obživy a hospodaření postupně upadalo. Po druhé světové válce, vysídlením německého obyvatelstva ze Sudet, budní hospodaření zaniklo téměř úplně.
Projekt LIFE CORCONTICA má za cíl navrátit na nejcennější krkonošské horské louky tradiční hospodaření tolik typické pro tuto krajinu, zachovat je a obnovit jejich dřívější pestrost. Pro umožnění obnovy seče a pastvy bylo na těchto loukách nutné místy odstranit velké i menší kameny a po vzoru starých horalů je seskupit do snosů. Kameny jsou totiž vlivem klimatu neustále pomalu vytlačovány z půdy na její povrch.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

MORAVSKÁ BOUDA – 1936

MORAVSKÁ BOUDA – 2011

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

10. Moravská bouda

Současné louky v okolí Moravské boudy byly původně součástí historické skupiny Davidových Bud – Daftebauden, ležících při cestě ze Špindlerova Mlýna na hřebeny. V horské osadě žilo ještě před první světovou válkou 81 obyvatel, kteří zde od roku 1879 hospodařili a nabízeli služby turistům. Vysídlením německého obyvatelstva ze Sudet skončilo i zdejší budní hospodaření a louky postupně ztrácely svou druhovou bohatost i krajinářskou funkci.

Od roku 2013 se také díky projektu LIFE CORCONTICA daří tento nešťastný osud pomalu měnit. Na první přípravné práce byla sestavena pracovní skupina, která provádí nezbytné zásahy k návratu hospodářů a tím pravidelné péče o louky. Likviduje invazivní rostliny, vytěsňující původní druhy, sbírá uvolněné kameny a vytváří z nich pro Krkonoše typické snosy. Vyřezává náletové dřeviny a navrací funkci zanikajícím stružkám, čímž obnovuje šetrné hospodaření s vodou na loukách.

Cílem projektu LIFE CORCONTICA je navrátit na krkonošské louky pravidelnou péči a obnovit postupně jejich dřívější druhovou rozmanitost a krajinářskou hodnotu.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Přední Rennerovky – 1958

Přední Rennerovky – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

11. Přední Rennerovky

Jak zaznamenal ve 2. polovině 19. století spisovatel Václav Durych „sytá zeleň horských zahrad je hojně promísena čarokrásnou duhou horských květů“. Popisuje Rennerovky jako boudy „vystupující z věncoví šťavnatých lučin, a kolem louky, které vstavač pětiprstka světle nachovou barvou svých květů úplně zbarvuje.“ Od druhé světové války není velká část luk v enklávách obhospodařována odpovídajícím způsobem. Slovy fotografa Jiřího Havla v roce 2003 „ubývá kvalitních, esteticky velmi působivých a pro Krkonoše charakteristických květnatých luk se vzácnějšími kytkami, zvonky, škardami, violkou sudetskou, lipnicí, kostřavou, sasankou narcisokvětou i orchidejemi. Snad se navrátí bohatství a krásy lučních enkláv a zastaví jejich degradace.“

Na Předních Rennerovkách se znovu začalo hospodařit asi před 10 lety, pravidelné péče se jim dostává od roku 2009. Obhospodařovaná plocha se postupně zvětšuje díky různým dotačním programům a souhlasu vlastníků s péčí o jejich pozemky. Pravidelná seč a pastva jsou nezbytné pro obnovu dřívější květnaté krásy luk. Rozsáhlý projekt LIFE CORCONTICA od roku 2013 podporuje hospodáře na krkonošských loukách.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Friesovy Boudy – 1963

Friesovy Boudy – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

12. Friesovy Boudy

První zmínka o Friesových Boudách je z roku 1676, kdy bylo budaři Jiřímu Friesovi dovoleno postavit zde boudu. Po několika staletích v roce 1900 zde bylo registrováno již 7 rodin Friesů, kteří se věnovali chovu dobytka, výrobě mléčných produktů a senaření. S rozvojem cestovního ruchu se budaři vedle hospodaření živili i jako horští nosiči a průvodci a svá obydlí přizpůsobovali pro poskytování pohostinství turistům. Poskytovali jim přístřeší a prodávali mléko, sýry, kávu a destiláty. Po druhé světové válce a vysídlení německých obyvatel ztratily louky a pastviny hospodáře a začaly zarůstat agresivními rostlinami a postupně také lesem.

Dříve malebná luční enkláva, dnes jedna z nejvíce degradovaných, ohrožená především invazivní rostlinou šťovíkem alpským. Invazivní rostliny jsou nepůvodní, konkurenčně silné, místy se agresivně šířící na úkor přirozených rostlin. K zamezení šíření invazních rostlin je v rámci projektu LIFE CORCONTICA sestaven speciální tým pracovníků. Na krkonošských loukách zasahuje především proti zmiňovanému šťovíku alpskému, který je zde z invazivních rostlin nejvíce rozšířen. Rozsáhlé porosty šťovíku byly na této luční enklávě jednorázově ošetřeny biologicky odbouratelným herbicidem. Následovat bude důsledná seč květních lat spolu s pastvou hospodářských zvířat. Pravidelná a dlouhodobá likvidace šťovíku alpského je nezbytná, protože semena této rostliny původem z Alp vydrží v půdě až 15 let. Šíří se také oddenky (podzemními zásobními stonky), pomocí nichž tvoří rozsáhlé porosty, které neumožňují růst jiným rostlinám.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

KLÍNOVÁ BOUDA – 1931

KLÍNOVÁ BOUDA – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

13. Klínová bouda

V polovině 17. století byla Klínová bouda jednoduchým přístřeškem pro horníky při nošení železné rudy z Dlouhého dolu. Během času se přístřešek změnil v trvale obydlený srub poskytující nocleh a občerstvení horníkům. Po ukončení těžby rud ztratila svůj původní význam, rozšířila se plocha luk a obyvatelé se zaměřili na chov dobytka – budní hospodaření. Okolní les ustupoval dalším boudám pro jejich rodiny. V roce 1915 tu bylo 12 bud s 96 obyvateli, kteří zde chovali přes 50 kusů hovězího dobytka, kozy a tažné koně. Patřilo jim kolem 40 hektarů luk, dobytek pásli i v kleči nad boudami. Budaři vždy chlévy vymývali a čistili, nepoužívali podestýlku. Louky byly proto hnojeny především kejdou a důmyslným systémem nádrží a kanálků. Největší bouda enklávy Klínových Bud sloužila až do požáru 22. února 1970, poté již nebyla obnovena.

Cílem projektu LIFE CORCONTICA je navrátit na krkonošské louky pravidelnou péči a obnovit postupně jejich dřívější druhovou rozmanitost a krajinářskou hodnotu.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Enkláva Klínové Boudy – 1967

Enkláva Klínové Boudy – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

14. Enkláva Klínové Boudy

Rozsáhlá souvislá plocha luk s volně rozmístěnými boudami, spadající od Zadní Planiny příkře do údolí Klínového potoka. Luční enkláva je rozložena ve výšce 1 100 až 1 300 m n. m. a její výměra přesahuje 60 hektarů. Ať už se Klínové Boudy jmenují podle německého výrazu pro železné klíny používané k těžbě železné rudy, nebo podle tvaru luční enklávy vklíněné do lesního porostu, víme, že jméno je s nimi spjaté od jejich vzniku v polovině 17. století. V nedávných letech louky v okolí bud znovu nechával spásat pan Varcl, jemuž patří jedna z bud. Pravidelně hospodařit se na Klínovkách začalo asi v roce 2008. Nyní jsou tyto louky v péči projektu LIFE CORCONTICA, který podporuje především klasickou seč a pastvu a zároveň obnovu původních odvodňovacích stružek. Projekt LIFE CORCONTICA má za cíl navrátit na nejcennější krkonošské horské louky tradiční hospodaření, tolik typické pro tuto krajinu, zachovat je a obnovit jejich dřívější pestrost.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Jelení Boudy – 1902

Jelení Boudy – 2008

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

15. Jelení Boudy

Původně Leierovy Boudy jsou skupina devíti bud luční enklávy, ležící na jižním svahu nad údolím Bílého Labe. Své jméno boudy dostaly překvapivě po flašinetu (německy Leier), v tehdejší době mimořádné rarity. Právě zde prý zástupce jednoho z tradičních a nejpočetnějších špindlerovských rodů Adolfů obveseloval turisty zvuky flašinetu. Až do roku 1945 na enklávě Leierových Bud poskytovali ubytování čtyři budaři: Franz Adolf, Rudolf Kraus, Franz Erben a Philip Adolf. Louky se dělily na pastviny a takzvaná seniště. Seniště byla místa na loukách, kde se všechna tráva kosila na seno, jehož bylo třeba velké množství v zimě pro dobytek. Tyto části pozemků museli hospodáři přihnojovat, aby na ně zpět navrátili živiny, odčerpané sklizní sena. Hnojilo se většinou plošně kejdou z chlévů, získanou ustájením dobytka bez podestýlky. Takto vysoko v horách nebyla k dispozici sláma a kejda byla jediným druhem organického hnojiva.
Cílem projektu LIFE CORCONTICA je navrátit na krkonošské louky pravidelnou péči a obnovit postupně jejich dřívější druhovou rozmanitost a krajinářskou hodnotu.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

RICHTEROVY BOUDY – 1962

RICHTEROVY BOUDY – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

16. Richterovy Boudy

Vznik Richterových bud můžeme datovat do období 17. století, své jméno dostaly až později podle budaře Hanse Davida Richtera. Zpočátku zde stály letní boudy, kam obyvatelé vyháněli svá stáda pouze po dobu krátkého léta, a zároveň tu sušili seno na zimu. Podstatnou část stavení tvořil chlév a důležitá byla i prostorná půda, aby mohla pojmout celou sklizeň sena. Vlastní Richterova bouda byla postavena až v roce 1830 Stephanem Bönschem z Velké Úpy za účelem rozšíření chovu dobytka. Později budní hospodaření postupně ustupovalo požadavkům rozvíjející se turistiky.

Po desetiletí není větší část luk v enklávách využívána a odpovídajícím způsobem obhospodařována. Některé nejsou koseny a proniká do nich les, na mnoha převládá jednotvárný porost trávy smilky, třtiny, metličky a borůvky. Projekt LIFE CORCONTICA je také zaměřen na seč porostů brusnice borůvky na loukách. Borůvka je keř původem z okrajů lesa či jeho podrostu, na loukách roste především na místech, kde byly vyčerpány živiny. Přítomnost borůvky na louce signalizuje absenci hospodaření a vývoj louky k lesu. Způsobuje také zvlnění terénu (bultovitost), které zhoršuje podmínky pro sečení horských luk. Cílem projektu LIFE CORCONTICA je obnovit druhovou bohatost a pestrost lučního kvítí na krkonošských loukách.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

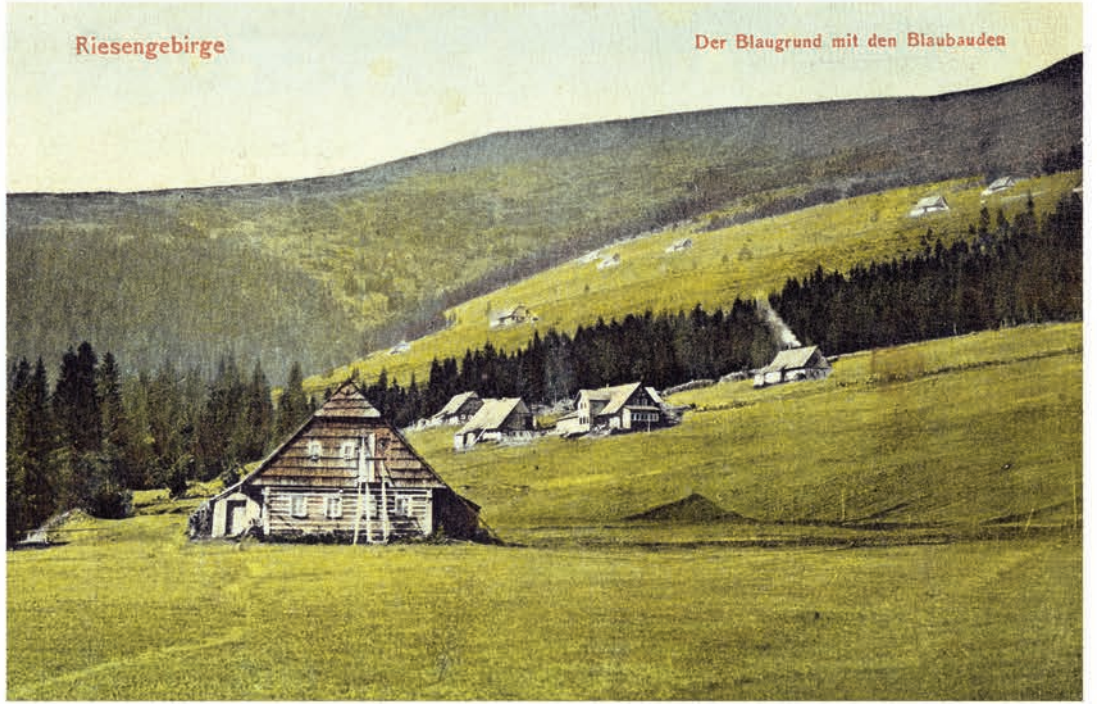

Modrý Důl – 1908

Modrý Důl – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

17. Modrý Důl

„Když jsem začal do Modrého Dolu před čtyřiceti lety jezdit, byla to úplná květnice. Rostl tady dnes již vyhynulý hvozdík pyšný ozdobný, celé koberce violky sudetské, a ani jestřábník oranžový nebyl žádnou vzácností, jako je tomu dnes," posteskl si fotograf Jiří Havel při vzpomínce na šedesátá léta minulého století. V Modrém Dole a přilehlých Studničních Boudách se znovu začalo hospodařit přibližně v roce 2005. Zpočátku jen nepravidelně a ostrůvkovitě, dnes již na většině luk a pastvin na těchto enklávách.

Jak pečovat o chudnoucí travní porosty? Pro obnovu květnatých luk je nejlepší vydat se cestou střídání seče a pastvy v čase a prostoru. Jednotlivé druhy rostlin kvetou a tvoří semena v různých obdobích a střídání pastvy a seče v různých termínech umožní dokončení vývoje mnoha druhům i celým společenstvím rostlin a živočichů. Užitečné je občasné ponechání ploch ladem, čímž vytvoříme ideální útočiště pro bezobratlé nebo na zemi hnízdícímu ptactvu.

Projekt LIFE CORCONTICA si vytkl za cíl v letech 2012–2018 navrátit na nejcennější krkonošské horské louky tradiční hospodaření tolik typické pro tuto krajinu. Na loukách se tak obnoví pravidelná péče a v důsledku jejich dřívější biologická pestrost.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Liščí bouda a Liščí louka – 1900

Liščí bouda a Liščí louka – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

18. Liščí bouda a Liščí louka

Dnes se můžeme jen domnívat, podle čeho získaly louka s boudou pojmenování. Možná podle lišky, která zde v minulosti hojně žila. Snad jej získaly podle původního vlastníka či stavitele pana Fuchse (z němčiny Liška). Asi nejzajímavěji působí pojmenování podle dvora na Liščím kopci ve Vrchlabí. Vrchlabskému panství údajně patřily pozemky na vzdálených loukách v Lánovských horách, jak byla vrchlabská část Krkonoš nazývána. Na každé boudě žil správce s rodinou, u chalup se pásly krávy, sousedé si navzájem dováželi s koňmi nákupy. Děti společně docházely každé ráno do školy na Hrnčířských Boudách. Definitivní tečkou za starými časy se stalo období, kdy byly koňské povozy nahrazeny malými pásovými vozy a postupně rolbami a chlévy se měnily na garáže. Liščí bouda vyhořela 13. dubna 1948, obnovena již nebyla. Na enklávě Liščí louka, v rámci projektu LIFE CORCONTICA, bylo hospodaření obnoveno od roku 2013. Zdejší louky jsou opět sklízeny na seno a tato péče se nám časem odmění v podobě druhově bohatých květnatých luk.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

RÝCHORSKÁ BOUDA – 1937

RÝCHORSKÁ BOUDA – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

19. Rýchorská bouda

Prvním objektem na enklávě byla Maxovka (něm. Maxhütte), původně výstavní pavilon, který sem byl přenesen roku 1892 z pražské Jubilejní výstavy. Krkonošskému spolku jej daroval továrník ze Slaného Max Hirsch. Stavba byla pronajata Johannu Tippeltovi, který zde hospodařil a provozoval hostinec. Svému účelu sloužila až do roku 1946, kdy vyhořela. Rýchorská bouda vznikla až v roce 1930 a současnou podobu získala přestavbou na středisko ekologické výchovy v 80. letech. V jejím okolí najdeme pestrou mozaiku květnatých luk i druhově chudých porostů se smilkou tuhou, borůvkou a vřesem. Mozaika vznikla jako důsledek změn v hospodaření i specifickými přírodními podmínkami. Dnes se na zdejších loukách pečlivě hospodaří, jsou pravidelně koseny nebo přepásány. V rámci projektu LIFE CORCONTICA se zde hospodaří od roku 2013. Tento projekt má za cíl navrátit na nejcennější krkonošské horské louky tradiční hospodaření, zachovat je a obnovit jejich dřívější pestrost.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí

Rýchorský kříž – 1945

Rýchorský kříž – 2014

LIFE CORCONTICA
život pro krkonošské louky

20. Rýchorský kříž

Zdejší horské smilkové louky bývaly pověstné svým pestrým druhovým složením. Jejich existence je však závislá na specifickém způsobu nepřetržitého obhospodařování – kosení, hnojení a pastvě. Bez této péče dochází na krkonošských loukách k postupnému snižování biologické rozmanitosti, po staletí utvářené citlivým hospodařením. V přízemní vrstvě porostů dochází k hromadění velkého množství stařiny, která nestačí zetlít a velmi pomalu se rozkládá. Z luk rychle mizí ekologicky náročné a většinou významné druhy horské květeny – violka sudetská, kuklík horský, zvonek český, prha arnika, jestřábníky a řada vstavačovitých rostlin. Silně se okyseluje půdní profil a dochází k šíření nenáročných rostlin – třtiny, třezalky, metlice, borůvky apod. Okraje luk zarůstají přirozeným náletem dřevin z okolních lesních porostů.

V místě, odkud byla pořízena historická fotografie, dnes stojí 60 let starý les. Nejbližší místo s podobným výhledem je pastvina skotského náhorního skotu u Rýchorského kříže. Louky na Rýchorách jsou dnes pravidelně obhospodařovány – střídavě koseny a spásány skotem. V rámci projektu LIFE CORCONTICA je péče o tyto louky podporována od roku 2013.

S přispěním finančního nástroje Evropské unie LIFE+ (LIFE11 NAT/CZ/490).

Ministerstvo životního prostředí